

Grundläggande granskning 2025

Svealandstrafiken AB

Mars 2026

Inledning

Bakgrund

Av lagstiftning och god revisions sed följer att regionens revisorer årligen ska granska alla verkställande organ som bedriver kommunal verksamhet.

Bolagsstyrelsen ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med ägarens uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste styrelsen bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Revisionsobjekt i granskningen är aktiebolaget Svealandstrafiken AB.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge lekmanrevisorerna ett underlag till uttalande i granskningsrapport. I dess uppdrag ingår att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Utövar och vidtar bolagsstyrelsen tillräcklig styrning, kontroll och åtgärder inom sina ansvarsområden?
2. Är redovisat resultat för verksamheten förenligt med beslutade mål?
3. Är redovisat resultat för ekonomin förenligt med beslutade mål?

Därutöver sker även en kompletterande granskning inom följande område:

- Följsamhet till mål i ägardirektiv
- Styrning
- Intern kontroll

I bilaga redovisas underliggande revisionsfrågor.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar. Följande revisionskriterier används i granskningen:

- Aktiebolagslagen 8:4–5
- Följsamhet till mål och budget för år 2025

Avgränsning

I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2025. I övrigt se avsnitt ”Syfte och revisionsfrågor”.

Metod

Analys för granskningen relevant dokumentation, främst mötesprotokoll, delårsrapport samt årsredovisning.

Revisionell bedömning av respektive revisionsfråga sker utifrån en tregradig skala: ja/uppfyllt (grön); delvis uppfyllt (gul); nej/ej uppfyllt (röd).

Rapportens innehåll har faktakontrollerats av företrädare för bolaget.

Rapporten har kvalitetssäkrats i enlighet med PwC:s interna rutiner och checklistor för kvalitetssäkring.

Granskningsresultat

Iakttagelser

I bolagets bolagsordning framgår vad som är föremålet (vad bolaget ska ägna sig åt) och ändamålet (vilken service/nytta bolaget ska tillhandahålla ägarna/medborgaren) med verksamheten. Det kommunala ändamålet med bolaget är följande:

- Bedriva trafikrörelse avseende kollektivtrafik i Västmanlands län och Örebro län.

Av ägardirektiv framgår att bolaget årligen ska fastställa verksamhetsplan med strategiska mål för de närmaste tre räkenskapsåren. Styrelsen har 2024-11-26 fastställt affärsplan för 2025–2027. Granskning av affärsplan visar att den omfattar följande målområden:

- Kund
- Medarbetare
- Miljö
- Säkerhet
- Ekonomi
- Affären

Till målområdena finns bolagsmål och nyckeltal som är mätbara.

Ägarna har i direktiv fastställt att bolaget ska ha fastlagda verksamhetsmål i linje med övergripande mål i Region Västmanland avseende kundnöjdhet, personal, ekonomi, miljö och säkerhet.

I ägardirektiv ställs krav på att bolaget upprättar budget för nästkommande räkenskapsår för dess verksamhet. Vår granskning visar att styrelsen 2024-11-26 fastställt resultatbudget för år 2025. Vid samma tillfälle fastställs även investeringsplan 2025–2027.

Ägarna har i särskilda ägardirektiv beslutat ekonomiska mål för bolagen. Målen rör följande områden:

- Avkastning på insatt kapital (10%)
- Soliditet (>15%)

Styrelsens arbetsordning och VD-instruktion, fastställda av styrelsen 2025-05-19, reglerar former för uppföljning och rapportering. En genomgång av styrelseprotokoll under året visar att det finns en punkt vid varje styrelsemöte som heter ”Uppföljning av verksamheten”. Till punkten biläggs en målbilaga där några av nyckeltalen ingår. Enligt uppgift önskar ledningen utveckla uppföljningsprocessen ytterligare

genom att tertialbokslutsrapporteringen även innefattar en redogörelse för övriga målområden. Rapportering av måluppfyllelse för ekonomi är heltäckande.

Ägarna ställer i ägardirektiv inga krav på hur bolagen ska arbeta med internkontroll och riskanalyser. Styrelsen beslutade 2024-11-26 om internkontrollplan för 2025. Internkontrollplanen omfattas inte av en riskanalys. Internkontrollplanen innehåller följande beslutsområden/processer:

- Företräderskap
- Organisation/personal
- Ekonomi
- Upphandling

Styrelsen ska enligt riktlinje för internkontrollplan följa upp planen årligen. Uppföljning av internkontrollplan 2025 genomfördes 2025-09-16. Uppföljningen omfattas av resultat och tillhörande kommentar till avvikelse samt åtgärd.

I bolagsstyrningsrapport 2025 redovisas bolagets risker:

- Omvärlds- och marknadsrisker
- Leveransförseningar av bussar
- Kompetensförsörjning
- Prismodellens utformning
- Ränterisk
- Drivmedelsrisker
- Tekniska och driftmässiga risker (elbussar)
- Trafikuppdrag och uppdragsgivarrelation
- Infrastruktur och depåer

Av bolagsstyrningsrapporten framgår även att bolaget bedömer att den interna kontrollen, vad avser uppfyllande av bolagets ändamål, ägarnas beslutade mål och hur bolagets finansiella rapportering är organiserad, fungerat på ett tillfredsställande sätt under året.

I årsredovisning för 2025 redovisas väsentliga händelser under året. Årsredovisningen redogör för summering av arbetet för de sex övergripande målområdena som framgår i affärsplanen.

I bolagsstyrningsrapport 2025 framhålls att bolagets verksamhet bedrivits inom de ramar ägardirektivet anger.

Av årsredovisning 2025 framgår att årets resultat efter finansiella poster uppgår till 30,8 mnkr. Årets resultat överträffar avkastningskravet om 10,8 mnkr. Bolagets soliditet uppgår till 19,1 %.

Av bolagsstyrningsrapport 2025 framgår att ägarnas krav på soliditet om 15 % uppnås tack vare de kraftigt försenade bussleveranserna. Vidare framkommer att utmaningen att nå kravet kvarstår med anledning av kommande års fordonsinvesteringar, vilket innebär att bolaget fortsatt behöver klara resultatmålet och generera en god avkastning som återinvesteras i verksamheten.

I bilaga redovisas underliggande revisionsfrågor.

Bedömning

Revisionsfråga: 1. Utövar och vidtar bolagsstyrelsen tillräcklig styrning, kontroll och åtgärder inom sina ansvarsområden?

Styrning, kontroll och åtgärder

Ja.

Revisionsfråga: 2. Är redovisat resultat för verksamheten förenligt med beslutade mål?

Måluppfyllelse verksamhet

Ja.

Revisionsfråga: 3. Är redovisat resultat för ekonomin förenligt med beslutade mål?

Måluppfyllelse ekonomi

Ja.

Rekommendationer

För framtiden lämnas följande rekommendationer:

- Genomföra och dokumentera riskanalys för intern kontroll.

2026-03-05

Rebecka Hansson

Uppdragsledare

Magdalena Bergfors

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av lekmannarevisorerna i Svealandstrafiken AB enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2025-11-21. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Bilagor

Delfrågor		
1	Har styrelsen antagit en plan för verksamheten?	Grön
2	Har styrelsen antagit en budget för verksamheten?	Grön
3	Finns mål formulerade för bolagets verksamhet?	Grön
4	Finns mål formulerade för bolagets ekonomi?	Grön
5	Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön
6	Har styrelsen upprättat instruktion för rapportering till styrelsen?	Grön
7	Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet?	Grön
8	Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för ekonomi?	Grön
9	Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Grön
10	Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Grön
11	När bolaget uppsatta mål för verksamheten?	Grön
12	När bolaget uppsatta mål för ekonomin?	Grön

Ägardirektiv		
1	När bolaget verksamhetsmål i ägardirektiv?	Grön
2	När bolaget ekonomiska mål i ägardirektiv?	Grön

Styrning		
1	Är plan för verksamheten heltäckande, d.v.s. omfattar den bolagets samtliga verksamheter?	Grön
2	Är plan för verksamheten upprättad i enlighet med ägardirektiv?	Grön
3	Är budget heltäckande, d.v.s. omfattar den bolagets samtliga verksamheter?	Grön
4	Är budget upprättad i enlighet med ägardirektiv?	Grön

Intern kontroll		
1	Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?	Röd
2	Har riskanalys utförts i enlighet med ägardirektiv?	E/T
3	Är analysen heltäckande, d.v.s. omfattar den förekommande risker av olika slag?	E/T
4	Har styrelsen antagit plan för intern kontroll för granskningsperioden?	Grön
5	Har plan för intern kontroll upprättats i enlighet med ägardirektiv?	E/T
6	Är planen heltäckande, d.v.s. omfattar den förekommande risker av olika slag?	Grön
7	Har styrelsen upprättat direktiv för rapportering av intern kontroll till styrelsen?	Grön
8	Sker rapportering till styrelsen enligt direktiv?	Grön
9	Fokuserar rapportering på resultat och analys?	Grön
10	Vidtar styrelsen vid behov åtgärder utifrån lämnad rapportering?	Grön
11	Sker återrapportering till ägaren i enlighet med ägardirektiv?	E/T